

สรุปผลการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันอังคารที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๖

โดย สำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

วันอังคารที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๔๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมวุฒิสภา อาคารรัฐสภา
ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานวุฒิสภา เป็นประธานของที่ประชุมวุฒิสภา
ครั้งที่ ๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) โดยมี พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง
และนายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง ผลัดเปลี่ยนกันทำหน้าที่ประธานของที่ประชุม

ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุม ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานวุฒิสภา
ได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาปรึกษาหารือปัญหาที่เกี่ยวกับความเดือดร้อนของประชาชนหรือปัญหาอื่นใด
ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๘ จำนวน ๕ คน เป็นเวลาพอสมควร

เมื่อครบองค์ประชุมแล้ว ประธานของที่ประชุมได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุม
ตามระเบียบวาระการประชุม สรุปผลการประชุมได้ ดังนี้

(๑) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม	(ไม่มี)
(๒) รับรองรายงานการประชุม	(ไม่มี)
(๓) กระทู้ถาม	(ไม่มี)
(๔) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว	จำนวน ๒ เรื่อง

๔.๑ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง “ข้อเสนอการพัฒนาระบบข้อมูลตำบล
รองรับการจัดการตำบลเข้มแข็งแบบหุ้นส่วนตามยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๔ การสร้างโอกาส
และความเสมอภาคทางสังคม” ซึ่งคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน
สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส พิจารณาเสร็จแล้ว

ผลการพิจารณา

ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ
คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส (นางผาณิต นิตินันท์ประภาศ) กรรมการและประธานคณะอนุกรรมการ

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภารับรองแล้ว

การปฏิรูปด้านสังคม กิจกรรมผู้สูงอายุและสังคมสูงวัย (นายอำพล จินดาวัฒนะ) ได้ร่วมกันเสนอรายงาน ต่อที่ประชุม สรุปได้ว่า รายงานดังกล่าวเป็นการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์การจัดทำฐานข้อมูลตำบล และชุมชนของหน่วยงานต่าง ๆ และเนื่องจาก “ตำบล” เป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศ การจัดการตำบลเข้มแข็งแบบหุ้นส่วนจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคง และยั่งยืน โดยมี “ระบบข้อมูลตำบล” เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของระบบการจัดการตำบลเข้มแข็ง แบบหุ้นส่วน ปัจจุบันข้อมูลและสารสนเทศระดับชุมชนและตำบล จำแนกเป็น (๑) ข้อมูลที่จัดเก็บตาม ระบบทะเบียนของหน่วยราชการ (๒) ข้อมูลจากการสำรวจ และ (๓) ข้อมูลจากการทำสำมะโนตำบล ซึ่งจากผลการศึกษาการจัดทำข้อมูลดังกล่าว คณะกรรมการจึงมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนา ระบบจัดเก็บข้อมูลตำบลแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๙ หน่วยงาน ได้แก่ ๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องเป็นหน่วยงานหลักสำรวจและจัดทำระบบข้อมูลตำบลโดยการสำรวจ (TCNAP) และกระบวนการวิจัย ชุมชน (RECAP) และใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความจำเป็นและเหมาะสม สำรวจข้อมูลซ้ำทุก ๑ - ๒ ปี ๒) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ต้องเป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาคน สนับสนุนงบประมาณพัฒนาระบบข้อมูลตำบลอย่างต่อเนื่องเพื่อเชื่อมต่อบริบทข้อมูลอำเภอ จังหวัด และส่วนกลาง ๓) กรมการปกครอง ควรสนับสนุนให้เชื่อมโยงเข้ากับระบบ Thai QM ๔) กรมการพัฒนา ชุมชน เชื่อมโยงเข้ากับระบบข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) และข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช. ๒ ค) เพื่อความแม่นยำและมีความสอดคล้องของข้อมูลในการแก้ปัญหาและเพื่อการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ๕) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนา โดยใช้พื้นที่ตำบลเป็นฐาน และควรเชื่อมข้อมูลตำบลเข้ากับระบบ TPMAP (Thai People Map and Analytics Platform) ๖) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบ การบริหารตำบลเข้มแข็งแบบหุ้นส่วน สร้างตัวชี้วัดเชิงกระบวนการมีส่วนร่วมของหน่วยงานทั้งภูมิภาคและ ส่วนกลาง ๗) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ควรสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพสภาองค์กร ชุมชน องค์กรชุมชนทุกระดับ และขบวนการองค์กรชุมชนเพื่อร่วมกันจัดทำและพัฒนาระบบข้อมูลตำบล และใช้ประโยชน์ร่วมกัน ๘) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ร่วมให้การสนับสนุน ด้านวิชาการ การพัฒนาวิชาการ เทคโนโลยีและศักยภาพตามความจำเป็น ๙) หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วย ที่มีการจัดเก็บหรือจัดทำข้อมูลของแต่ละตำบล ร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นเชื่อมโยงระบบ ข้อมูลตำบลเข้ากับระบบข้อมูลของหน่วยงานรัฐทุกหน่วย และใช้ข้อมูลตำบลให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ภายหลังที่คณะกรรมการได้เสนอรายงานต่อที่ประชุมแล้ว สมาชิกวุฒิสภาได้อภิปราย แสดงความคิดเห็น สรุปได้ว่า การพัฒนาระบบข้อมูลตำบล เป็นเรื่องที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้เป็นอย่างดี เป็นการลดภาระส่วนกลางลง เป็นการกระจายอำนาจ เป็นการช่วยลดความเหลื่อมล้ำ การจัดเก็บข้อมูล ควรใช้ระบบข้อมูล จปฐ. และ กชช. ๒ ค มาเป็นพื้นฐาน และการเก็บข้อมูลมีหลายหน่วยงาน จึงต้องมีการบูรณาการร่วมกัน และข้อมูลที่เป็น Big data ควรนำระบบ AI มาใช้ในการเก็บข้อมูลด้วย

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภารับรองแล้ว

และเสนอแนะให้กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมสนับสนุนการเก็บข้อมูลในแบบ Reform ตลอดจนการจัดเก็บข้อมูลใช้เวลาค่อนข้างนาน ทำให้เมื่อเปลี่ยนผู้บริหาร การดำเนินการจึงไม่ต่อเนื่อง เมื่อไม่ใช่โครงการที่น่าสนใจ การนำงบประมาณมาใช้ในการดำเนินการจะยากขึ้น และเสนอแนะให้วัดความยากจนโดยมุ่งเน้นไปที่ตัวบุคคลมากกว่ากำหนดเกณฑ์ทางด้านรายได้

ประธานคณะกรรมการติดตามการปฏิรูปด้านสังคม กิจการผู้สูงอายุและสังคมสูงวัย (นายอำพล จินดาวัฒนะ) ตอบชี้แจงว่า ข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะส่วนใหญ่ของสมาชิกสภาคณะกรรมาธิการของคณะกรรมการ ส่วนประเด็นอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้มีการกล่าวถึงในรายงาน คณะกรรมาธิการขอรับไปเพื่อนำไปพิจารณาศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อไป

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ และมีมติให้ส่งรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรี พิจารณาดำเนินการต่อไป

๔.๒ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การดำเนินงานของสถานคุ้มครองสวัสดิภาพ ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส พิจารณาเสร็จแล้ว

ผลการพิจารณา

ประธานคณะกรรมการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส (นายวัลลภ ตังคณานูรักษ์) ที่ปรึกษาคณะกรรมการฯ (นางผาณิต นิติทัณฑ์ประภาศ) ประธานคณะกรรมาธิการกิจการสตรี และผู้มีความหลากหลายทางเพศ (นางทัศนีย์ ยุวานนท์) ได้ร่วมเสนอผลการพิจารณาศึกษาต่อที่ประชุม สรุปได้ว่า จากการศึกษาคณะกรรมการมีข้อเสนอแนะเพื่อเสนอต่อรัฐบาลและผู้ที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น ๒ ระดับ คือ ๑. ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย ๑) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นเจ้าภาพหลักกำหนดนโยบายในการถอดบทเรียนจากการดำเนินงานที่ผ่านมา เพื่อนำมาปรับปรุงคู่มือมาตรฐานแนวทางการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ระดับชาติ มีการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการ ในภาพรวมทุกรูปแบบของการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ จากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการเรื่องดังกล่าวให้เพียงพออย่างครบวงจร ให้ทุกภาคส่วนรวมทั้งสถาบันทางวิชาการเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ให้มีการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ที่ต้นทาง โดยบูรณาการร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้การศึกษาและให้ระวังตนเองในการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ มีการร่วมมือกับผู้ว่าราชการทุกจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือ

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภารับรองแล้ว

และแก้ไขปัญหาค้ำมนุษย์ทั้งระบบ ๒) กระทรวงศึกษาธิการควรบรรจุเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับเรื่องสิทธิมนุษยชน สิทธิเด็กและปัญหาการค้ำมนุษย์ไว้ในหลักสูตรของสถานศึกษา ๓) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ควรกำหนดกรอบอัตรากำลังข้าราชการให้แก่หน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่ในการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ให้เพียงพอต่อการช่วยเหลือ ๔) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมและกรมประชาสัมพันธ์ ควรรณรงค์และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ที่ทันต่อสถานการณ์ผ่านสื่อทุกประเภท ๒. ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติการ แบ่งเป็น ๓ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านการคัดแยกผู้เสียหาย โดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ควรให้ความสำคัญกับการทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการจัดเก็บข้อมูลแบบคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์เพิ่มเติม ๒) ด้านการให้ความช่วยเหลือ คຸ້ມຄອງดูแลเยียวยาผู้เสียหาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและเข้มงวดในการจัดการกับผู้กระทำความผิด ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ ปรับปรุงระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการเดินทางเข้าออกสถานคุ้มครอง การเข้าถึงอุปกรณ์สื่อสาร รวมถึงระยะเวลาการอยู่ในสถานคุ้มครองให้มีความเหมาะสม รวมทั้งควรพิจารณาปรับปรุงอาคารสถานที่ให้พร้อมรองรับผู้เสียหายที่มีความหลากหลายทางเพศ ๓) ด้านบุคลากร ควรให้ความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างเครือข่ายร่วมกันในพื้นที่แก่บุคลากร บุคคลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการป้องกันแก้ไขปัญหาค้ำมนุษย์ มีการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะแก่ทีมสหวิชาชีพที่มีส่วนสำคัญในกระบวนการคัดแยก การคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหาย ตลอดจนควรจัดให้มีการฝึกอบรมล่ามให้พอเพียงในทุกภาษาและควรให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการคุ้มครองช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ สิทธิ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับล่าม เพื่อเป็นการสร้างความไว้วางใจและความรู้สึกปลอดภัยของผู้เสียหายได้

ภายหลังที่คณะกรรมการได้เสนอรายงานต่อที่ประชุมแล้ว สมาชิกวุฒิสภาได้อภิปราย แสดงความคิดเห็น สรุปได้ว่า ปัญหาการค้ำมนุษย์ บางครั้งมาจากปัญหาแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงาน อย่างผิดกฎหมาย โดยเฉพาะการเข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมในกรุงเทพฯหรือจังหวัดใหญ่ ๆ เสนอแนะว่าควรมีการผลักดันหรือสนับสนุนให้มีการสร้างโรงงานอุตสาหกรรมบริเวณชายแดน เพื่อให้แรงงานต่างด้าวสามารถเข้าทำงานได้ โดยไม่ต้องเข้ามาทำงานในเมืองหลวงหรือเมืองใหญ่อื่น ๆ ตลอดจนควรพิจารณาเรื่องการจัดการเกี่ยวกับปัญหาการขายบริการทางเพศที่ผิดกฎหมายว่าควรมีการปรับปรุงให้การดำเนินการถูกกฎหมายได้มากขึ้นเพียงใดจึงจะเหมาะสมที่สุด

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภารับรองแล้ว

ประธานคณะกรรมการกิจการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส (นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์) ตอบชี้แจงว่า ปัญหาแรงงานต่างด้าวมีคณะกรรมการ การแรงงานที่นำไปพิจารณาศึกษาปัญหาดังกล่าวแล้ว ส่วนปัญหาการขายบริการทางเพศจะถูกกฎหมาย ได้หรือไม่ อาจต้องพิจารณาเรื่องการจำกัดอายุ และความสมัครใจเป็นพื้นฐาน หากถูกบังคับหรือข่มขืนใจ ให้มาขายบริการทางเพศต้องลงโทษอย่างเข้มงวด

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ และมีมติให้ส่งรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรี พิจารณาดำเนินการต่อไป

(๕) เรื่องที่ค้างพิจารณา	(ไม่มี)
(๖) เรื่องที่เสนอใหม่	จำนวน ๑ เรื่อง

- รายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และรายงาน ของผู้สอบบัญชีและรายงานการเงินของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ (ตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๕๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐)

ผลการพิจารณา

ในการพิจารณารายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และรายงานของผู้สอบบัญชีและรายงานการเงินของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ ของที่ประชุมวุฒิสภา ได้มีผู้แทนจากสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินเข้าร่วมประชุม ชี้แจงรายงานดังกล่าว โดยประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน (นายสมศักดิ์ สุวรรณสุจริต) เป็นผู้นำเสนอรายงาน ต่อที่ประชุม

จากนั้น ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้คณะกรรมการกิจการองค์กรอิสระ ตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งประธานวุฒิสภามอบหมายให้พิจารณาศึกษารายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และรายงานของผู้สอบบัญชีและรายงานการเงินของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ เห็นชอบให้เสนอรายงานดังกล่าวต่อที่ประชุมวุฒิสภา โดยผู้แทนคณะกรรมการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ (พลเอก พิสิทธิ์ สิทธิสาร) แถลงผลการ พิจารณาศึกษาต่อที่ประชุม สรุปได้ว่า คณะกรรมการมีข้อสังเกต และข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภารับรองแล้ว

๑. ภาพรวมด้านทรัพยากรบุคคลและงบประมาณ

๑.๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕) สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน มีบุคลากร รวมจำนวน ๓๐๔ คน จำแนกเป็น เลขาธิการ จำนวน ๑ คน พนักงานสายงานบริหาร จำนวน ๔ คน สายงานอำนวยการ จำนวน ๖๑ คน สายงานสอบสวนและนิติกร จำนวน ๑๐๔ คน สายงานสนับสนุน จำนวน ๑๐๑ คน และลูกจ้างประจำ จำนวน ๓๓ คน

๑.๒ ผลการเบิกจ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรรประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๓๒๔,๑๗๒,๕๐๐.๐๐ บาท มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณ จำนวนทั้งสิ้น ๓๐๘,๒๐๑,๐๒๐.๑๒ บาท คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๐๗ คงเหลืองบประมาณที่ยังไม่เบิกจ่าย จำนวน ๑๕,๙๗๑,๔๗๙.๘๘ บาท คิดเป็นร้อยละ ๔.๙๓

๒. ภาพรวมผลการดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน

๒.๑ การดำเนินงานเรื่องร้องเรียนของผู้ตรวจการแผ่นดินในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๕,๒๕๐ เรื่อง โดยสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้พิจารณาตรวจสอบ แสวงหาข้อเท็จจริงจนมีคำวินิจฉัย หรือมีข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนใด ๆ ที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนแล้วเสร็จ จำนวน ๒,๘๓๙ เรื่อง

๒.๒ การดำเนินการเรื่องเชิงระบบ โดยทั่วไปจะเป็นการหยิบยกเรื่องที่มีนัยสำคัญ และมีลำดับความสำคัญสูงที่มีผลกระทบต่อประชาชน ต่อสังคมและต่อสาธารณะในวงกว้างมาดำเนินการอย่างเร่งด่วน หรือดำเนินการลำดับแรก ดังนั้น ในการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน ผู้ตรวจการแผ่นดินควรพิจารณาแยกแยะปัญหา และหาทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงประเด็น

๓. ภาพรวมการดำเนินงานภายในองค์กร

๓.๑ การปรับปรุงโครงสร้างองค์กร กำหนดอัตรากำลังให้มีความเหมาะสมกับภาระงาน และจัดโครงสร้างของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยเฉพาะงานด้านการสอบสวน สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินควรพิจารณาเทียบเคียงกับองค์กรอิสระอื่น ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจคล้ายคลึงกัน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงโครงสร้างองค์กร กำหนดอัตรากำลัง

๓.๒ การดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ เนื่องจากผู้ตรวจการแผ่นดินมีหน้าที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติใด ๆ บรรดาที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อน หรือความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน หรือเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ ดังนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินควรพิจารณาหาหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่โดยตรงดำเนินการแทน และควรให้คำแนะนำในการจัดทำโครงการต้นแบบให้เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ รวมถึงให้การสนับสนุนหน่วยงานหลักดำเนินการจะเหมาะสมกว่า

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภารับรองแล้ว

๓.๓ การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับพันธกรณีในประเทศและต่างประเทศ อาทิ การสร้างและพัฒนาเครือข่าย และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรมในหลายส่วน รวมทั้งมีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับพันธกรณีต่างประเทศ เช่น การมีความร่วมมือภายใต้กรอบสถาบันผู้ตรวจการแผ่นดินระหว่างประเทศ เป็นต้น ผู้ตรวจการแผ่นดินควรมีการพิจารณาทบทวนการดำเนินงานตามภารกิจให้ตรงตามหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐

ภายหลังจากที่คณะกรรมการได้แถลงผลการพิจารณาศึกษาต่อที่ประชุมแล้ว ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาอภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปได้ว่า

๑. ผู้ตรวจการแผ่นดินควรดำเนินการในการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนให้กับประชาชน ในลักษณะเชิงรุก โดยไม่ต้องรอให้ผู้ได้รับความเดือดร้อนมาร้องเรียนแล้วจึงดำเนินการ โดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับการบริการต่าง ๆ ของภาครัฐที่ยังล่าช้า ปัญหาคความล่าช้าในกระบวนการยุติธรรมจากกรณีที่ประชาชนได้รับความเสียหายจากการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินติดตามการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความเป็นธรรมและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้กับประชาชน

๒. ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐในการแก้ไขปัญหาและลดความเหลื่อมล้ำให้กับประชาชน จากการพิจารณารายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จะเห็นได้ว่าการแก้ไขปัญหาคตามทีประชาชนเสนอเรื่องร้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ การแก้ไขปัญหาคกรณีการปฏิบัติหน้าที่ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบริเวณที่ดินป่าเขาเขียวและเขาชมภู่ในท้องที่ตำบลหนองขาม อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ทับที่ดินซึ่งผู้ร้องเรียนได้ครอบครองและทำประโยชน์อยู่ก่อนแล้ว อย่างไรก็ตามยังมีปัญหาที่ดินอีกหลายเรื่องที่ยังไม่ได้รับการแก้ไข โดยเฉพาะปัญหาการออกเอกสารสิทธิในที่ดินให้กับประชาชน ปัญหาการประกาศเขตที่ดินของรัฐทับซ้อนที่ดินของประชาชน ซึ่งมีหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบและอยู่ภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ ซึ่งกรณีดังกล่าวหากไม่มีการแก้ไขเพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการ ก็จะไม่สามารแก้ไขปัญหาคให้กับประชาชนได้ รวมทั้งควรมีการเร่งรัดในการออกกฎหมายลำดับรองเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งจะทาคให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาคให้กับประชาชนต่อไป

๓. สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินมีข้อจำกัดในเรื่องบุคลากร แต่เมื่อพิจารณาหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินตามมาตรา ๒๓๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จะเห็นได้ทาค มีภารกิจหรือภาระงานที่ต้องดำเนินการเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ทราบถึงการที่หน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ประกอบกับการดำเนินการเกี่ยวกับ

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภารับรองแล้ว

เรื่องร้องเรียนในลักษณะเชิงรุก โดยไม่ต้องรอให้ประชาชนร้องขอ จะเป็นภาระงานที่เพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้มีเรื่องร้องเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบเป็นจำนวนมาก แต่มีเรื่องที่สามารถสำเร็จจำนวนน้อย จึงเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาว่าจะทำอย่างไรให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ประเด็นสำคัญที่ต้องชื่นชมและขอบคุณผู้ตรวจการแผ่นดิน คือ การศึกษาเกี่ยวกับปัญหาผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID - 19) ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อกระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเตรียมความพร้อมกรณีที่จะเกิดการแพร่ระบาดของโรคติดต่ออันตรายอื่น ๆ ในอนาคตต่อไป

๔. ประเด็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาในเชิงระบบซึ่งเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ผู้ตรวจการแผ่นดินควรสนับสนุนหรือผลักดันเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้มากขึ้น อาทิ ปัญหาเกี่ยวกับการจราจร ซึ่งบางพื้นที่มีการอนุโลมให้มีการจอดรถในช่องทางการจราจร กรณีดังกล่าวอาจไม่ใช่เรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับหน้าที่และอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่หากมีการนำเรื่องดังกล่าวมาศึกษาในเชิงระบบจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนส่วนรวม และขอสอบถามผู้ตรวจการแผ่นดินเกี่ยวกับการคัดเลือกเรื่องที่จะนำมาพิจารณาศึกษาในเชิงระบบว่ามีเกณฑ์ในการคัดเลือกอย่างไร

๕. สำหรับรายงานของผู้สอบบัญชีและรายงานการเงินของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ ขอสอบถามเกี่ยวกับกรณีลูกหนี้ระยะสั้นของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินว่าเป็นการกู้ยืมประเภทใด และกรณีเจ้าหนี้ระยะสั้นซึ่งเป็นหนี้ค่าสาธารณูปโภคค้างจ่ายได้มีการชำระหนี้ดังกล่าวแล้วหรือไม่ อย่างไร

จากนั้น ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน (นายสมศักดิ์ สุวรรณสุจริต) ได้ตอบชี้แจงสรุปได้ว่าการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินนั้น ปัจจุบันได้บรรจุเรื่องดังกล่าวไว้ในแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ โดยแบ่งออกเป็น ๒ ระบบ ได้แก่ ๑. ระบบการสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สอบสวนและผู้บริหาร เช่น ระบบแสวงหาข้อเท็จจริง ระบบวินิจัยข้อเท็จจริง ระบบการประมวลสืบค้นแจ้งเตือน ระบบการบริหารจัดการเรื่องร้องเรียน และ ๒. ระบบการสนับสนุนเจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุน เช่น ระบบบริหารงานบุคคล ระบบปฏิทินการปฏิบัติงาน ระบบบริหารแผนและงบประมาณ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีระบบบริการประชาชนในการรับเรื่องร้องเรียนผ่าน mobile application และระบบ call center อีกด้วย สำหรับประเด็นการติดตามผลหลังจากมีคำวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินมีระบบการติดตามผลการปฏิบัติตามคำวินิจฉัย เพื่อแก้ปัญหาคความเดือดร้อน

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภารับรองแล้ว

ให้แก่ประชาชนจนจบสิ้นกระบวนการ ประเด็นการดำเนินโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพให้แก่นักเรียน
 ที่มีได้เรียนต่อหลังจากจบการศึกษาภาคบังคับ แม้โครงการดังกล่าวมิได้อยู่ในความรับผิดชอบ
 ของผู้ตรวจการแผ่นดินโดยตรง แต่เป็นการดำเนินการตามมาตรา ๒๓๐ (๓) ของรัฐธรรมนูญ เพื่อเสนอต่อ
 คณะรัฐมนตรีให้ทราบถึงการที่หน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตาม หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ
 มาตรา ๕๔ วรรคสาม ที่กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการ
 ในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ
 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยโครงการดังกล่าวต้องการให้
 เด็กที่มีได้เรียนต่อหลังจากจบการศึกษาภาคบังคับ เข้าร่วมโครงการฝึกทักษะอาชีพแรงงานสามารถทำงาน
 ได้ค่าจ้างสูงกว่าแรงงานขั้นต่ำ โดยผู้ตรวจการแผ่นดินได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาดำเนินการร่วมกัน
 ประกอบด้วย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
 กระทรวงมหาดไทย และกรมประชาสัมพันธ์ โดยมีคณะกรรมการขับเคลื่อนในระดับจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการ
 ซึ่งนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับเงินสนับสนุนคนละ ๖-๘ พันบาท และไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น
 ทั้งนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ดำเนินโครงการมาแล้ว ๓ ปี และได้เสนอให้คณะรัฐมนตรีทราบเพื่อให้การ
 สนับสนุนโครงการดังกล่าว นอกจากนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินยังได้ทำ MOU ร่วมกับองค์การยูนิเซฟ เพื่อนำไป
 เป็น model ในภูมิภาคอื่น ๆ ที่องค์การยูนิเซฟได้ดำเนินการอยู่ ทั้งนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินขอรับประเด็น
 ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะจากที่ประชุมวุฒิสภาไปพิจารณาดำเนินการต่อไป เช่น ประเด็นการทำงานเชิงรุก
 ด้วยการหยิบยกเรื่องที่เกิดผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง หรือเรื่องร้องเรียนที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ บ่อย ๆ
 การแก้ปัญหาเชิงระบบ เช่น ด้านการออกเอกสารสิทธิ ปัญหาการทับซ้อนระหว่างที่ดินของรัฐกับประชาชน
 ปัญหาความล่าช้าของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชน หรือการแก้ปัญหาการจอดรถ
 ในที่ห้ามจอด เป็นต้น

ที่ประชุมพิจารณารับทราบ

(๗) เรื่องอื่น ๆ

(ไม่มี)

เลิกประชุมเวลา ๑๓.๒๐ นาฬิกา

สำนักการประชุม
 สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภารับรองแล้ว